



***A természeti csapások által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás
(Az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja)
Ellenőrzőlista a tagállamok számára***

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint a természeti csapások által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás összeegyeztethető a belső piaccal. Az EUMSZ 108. cikke szerint a tagállamoknak minden ilyen támogatás nyújtására irányuló szándékukról tájékoztatniuk kell a Bizottságot, amelynek ellenőriznie kell a támogatás indokolásul szolgáló természeti csapás bekövetkeztét.

A természeti csapások által előidézett vészhelyzetek a támogatást nyújtó hatóságok sürgős fellépését teszik szükségessé. Ezért tehát fontos a tervezett támogatási intézkedések gyors végrehajtásának biztosítása. Ez az ellenőrzőlista arra irányul, hogy a Bizottság a bejelentési és jóváhagyási eljárás megkönnyítése, egyértelműsítése és felgyorsítása érdekében az ilyen esetekkel kapcsolatos gyakorlatán alapuló indikatív iránymutatást nyújtson a tagállamok részére a Bizottságnak benyújtandó információkról.

- Az ellenőrzőlista I. része a támogatási programnak az adott természeti csapás bekövetkeztét követő bejelentésére vonatkozik.*
- Az ellenőrzőlista II. része a természeti csapások egyes típusaira vonatkozó előzetes programok bejelentésére irányul. Ezeket a programokat előzetesen jelentik be a Bizottságnak, és azok általános keretet biztosítanak az egy vagy több meghatározott természeti csapás jövőbeli előfordulása által okozott kár kompenzációjához. Az előzetes program tárgyát képező természeti csapás bekövetkeztekor nincs szükség további egyedi bejelentésre. Az előzetes program ugyanakkor az eseményhez kapcsolódó utólagos jelentéstételi kötelezettséget tartalmaz, amelynek értelmében a tagállam köteles tájékoztatni a Bizottságot arról, hogy adott esetben pontosan hogyan alkalmazták a programot. Előzetes programokat olyan természeti csapások esetében lehet kialakítani, amelyekre megszilárdult korábbi bizottsági gyakorlat vonatkozik (pl. földrengések, lavinák, fölcsuszamlások és árvizek).*
- Az ellenőrzőlista III. része az előzetes program alapján nyújtott támogatásra vonatkozó utólagos jelentéstétellel kapcsolatban igényelt információkra vonatkozik.*

Ez az ellenőrzőlista nem kötelező, de útmutatóul szolgálhat a tagállamok számára a bejelentések elkészítéséhez.¹ A bejelentések esetében a tagállamoknak a szokásos bejelentési eljárást kell követniük (azaz a SANI-n keresztül benyújtják a 794/2004/EK rendelet I.

¹ Ez az útmutató dokumentum az Európai Bizottság tájékoztatási célú szolgálati munkadokumentuma. Nem tekinthető a Bizottság e kérdéssel kapcsolatos hivatalos álláspontja megjelenítésének vagy előrevetítésének. Nem képezi a vonatkozó jog összefoglalását, és nem érinti a Szerződés állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseinek az Európai Unió Bírósága vagy az Európai Unió Törvényszéke általi értelmezését.

mellékletében meghatározott **megfelelő bejelentési űrlapokat**², amelyek az ezen ellenőrzőlista vonatkozó része (I. rész vagy II. rész) alapján tölthetők ki a szükséges információkkal).

Az előzetes programokkal összefüggő eseményhez kapcsolódó **jelentéstétel** céljából a tagállamok ezen ellenőrzőlista **III. részét** használhatják³.

Kérjük, vegyék figyelembe, hogy külön szabályok vonatkoznak a természeti csapások által okozott károk helyreállítása céljából a Szerződés I. mellékletének hatálya alá tartozó mezőgazdasági termékek termelése, feldolgozása és forgalmazása terén tevékeny vállalkozások⁴ és a halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozások⁵ számára nyújtott támogatásra.

I. RÉSZ – Programok bejelentése egy adott természeti csapás bekövetkezte után

A tagállamok kötelesek bejelenteni azokat a támogatási programokat, amelyek egy múltban lezajlott természeti csapás által okozott kár helyreállítását célozzák. Ebben az esetben a tagállamoknak a szokásos bejelentési eljárást kell követniük (a SANI-n keresztül), és a bejelentett program Bizottság általi jóváhagyása előtt semmiféle támogatást nem nyújthatnak.

Az alábbiakban felsorolunk több olyan elemet, amelyet e bejelentéseknek az elvárások szerint tartalmazniuk kell, a korábbi bizottsági határozatokból származó tapasztalatok alapján. Indikatív felsorolásról van szó, amelyet az egyes programok sajátosságaihoz kell igazítani.

1. Ténybeli háttér

1.1. Az esemény típusa

Kérjük, világosan írják le az adott természeti csapást. Eseménysorozat esetén világosan fejtsek ki a közöttük levő kapcsolatot (pl. szélsőséges mennyiségű csapadék következtében megemelkedett a folyóvízszint, ez áradásokhoz vezetett, az áradások pedig földcsuszamlásokhoz stb.). Küldjenek be minden vonatkozó dokumentumot, különösen az esemény súlyosságát igazoló esetleges hivatalos jelentést.

Mikor következett be a természeti csapás?

² I. sz. Általános bejelentési űrlap, valamint a Szerződés I. mellékletének hatálya alá tartozó mezőgazdasági termékek termelése, feldolgozása és forgalmazása esetén a III.12.N. sz. űrlap (a mezőgazdasági termelésben vagy a mezőgazdasági termelőeszközökben keletkezett károk megtérítésére irányuló támogatásra vonatkozó kiegészítő adatlap), illetve a halászati és akvakultúra-ágazat vállalkozásai számára nyújtott támogatásra vonatkozó III.14. sz. űrlap (kiegészítő adatlap a halászattal és akvakultúrával kapcsolatos támogatáshoz).

³ Ezt az eseményhez kapcsolódó jelentéstételt el kell különíteni az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK rendelet 3. melléklete szerinti jelentéstől.

⁴ Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások, 2007–2013 (HL C 319., 2006.12.17.).

⁵ Iránymutatás a halászati és akvakultúra-ágazat számára nyújtott állami támogatások vizsgálatához (HL C 84., 2008.4.3., 10. o.).

1.2. A „természeti csapás” tagállami minősítése

Az esemény a nemzeti jog szerint természeti csapásnak minősül-e?⁶ Amennyiben így van, jelezzék, és nyújtsák be a vonatkozó dokumentumok másolatát.

Amennyiben fokozati skálát alkalmazó rendszert alkalmaznak a természeti csapások súlyosságának minősítéséhez, azt lássák el magyarázattal, és adják meg az értékeléshez használt objektív kritériumokat.

A 2012/2002/EK tanácsi rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerinti „jelentős természeti katasztrófáról van-e szó?”⁷

Nyújtottak-e be kérelmet az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (amelyet a Bizottság Regionális Politikai Főigazgatósága kezel)? Mi a kérelem státusza/eredménye?

Kérjük, jelezzék, milyen meteorológiai adatokat vagy jelentéseket vettek figyelembe (pl. mm/m² csapadékmennyiség, grafikonok, fotók stb.). Ezeknek az adatoknak lehetőleg a nemzeti meteorológiai szolgálattól vagy más elismert illetékes szervtől kell származniuk.

Amennyiben az előző években ugyanebben/ugyanezekben a régiókban előfordult ilyen természeti csapás (vagy természeti csapásnak nem minősülő hasonló esemény), értékeljék az érintett esemény súlyosságát az előző eseményekhez képest.

1.3. A program területi hatálya

Kérjük, határozzák meg egyértelműen a program területi hatályát (nemzeti, regionális). Hogyan és mi alapján határozták meg a területi hatályt?

Kérjük, nyújtsanak be részletes listát az érintett régiókról vagy településekről, lehetőleg a regionális támogatási térképek osztályozását alkalmazva (NUTS II, NUTS III szint).

Különösen hasznosak a következő információk: az érintett lakosság (az érintett ország teljes lakosságának és az érintett terület lakosságának százalékában is kifejezve), az érintett gazdasági tevékenységek, az érintett régió(k) gazdasági súlya a nemzeti GDP tekintetében, az érintett régiók elhelyezkedését bemutató térképek.

Több országot érint-e a természeti csapás (a szomszédos országok is természeti csapásnak minősítették)?

1.4. A kár mértéke

Kérjük, becsüljék meg a természeti csapás által okozott kár mértékét. Hogyan és mi alapján határozták meg ezt a mértéket?

2. Jogonalap

2.1. Általános jogonalap

Kérjük, jelezzék, ha van általános jogonalap, azaz általános jogszabály a természeti csapások esetén alkalmazandó beavatkozásról. Kérjük, nyújtsák be a vonatkozó dokumentumok másolatát.

⁶ Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy a nemzeti jog szerinti minősítés e szakaszban a Bizottság számára az általa készítendő elemzés szempontjából nem kötelező erejű (a Bizottság saját gyakorlata alapján és az Európai Bíróság joggyakorlata fényében állapítja meg, hogy egy adott esemény az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alkalmazása tekintetében természeti csapásnak minősül-e.).

⁷ Az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendelet (HL L 311., 2002.11.14., 3. o.).

2.2. *Speciális jogalap*

Kérjük, jelezzék, ha van speciális jogalap, pl. az általános jogszabályra vonatkozó végrehajtási rendelet, a kár kiszámítási módszerét meghatározó részletes dokumentum stb. Nyújtsák be a vonatkozó dokumentumok másolatát.

Kérjük, jelezzék, hogy a jogalapot nemzeti vagy regionális szinten fogadták-e el.

3. **Kedvezményezettek**

3.1. *A kedvezményezettek típusa*

Amennyiben gazdasági tevékenységet nem végző magánszemélyek is jogosultak a program alapján támogatásra, egyértelműen különítsék el a rájuk vonatkozó feltételeket a vállalkozásokra vagy a gazdasági tevékenységet végző magánszemélyekre vonatkozó feltételektől. A magánszemélyeknek (pl. az evakuált családoknak) nyújtott támogatás – amennyiben nincs gazdasági tevékenységgel kapcsolatos elem – az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében nem minősül állami támogatásnak.

Az intézkedés alkalmazható-e nagyvállalatokra? Kkv-kra? Mikrovállalkozásokra?

Vonatkoznak-e speciális feltételek a kkv-kra vagy a kedvezményezettek egyéb típusaira?

3.2. *A kedvezményezettek kiválasztása*

Hogyan választják ki a kedvezményezetteket (pl. meghatározott idővel a természeti csapás bekövetkezése után benyújtandó, támogatás iránti kérelem alapján)?

Valamennyi kérelmet benyújtó kezdeményezett számára garantálják-e a kifizetéseket? Amennyiben nem, milyen kritériumok alapján nyújtanak támogatást abban az esetben, ha a költségvetés nem elegendő valamennyi kérelem teljesítéséhez: beérkezési sorrend szerint; az új kérelmezők támogatásának lehetővé tétele érdekében valamennyi kedvezményezett esetében arányosan csökkentik a támogatást; vagy más megoldást alkalmaznak?

3.3. *A kedvezményezettek száma*

Kérjük, jelezzék a kedvezményezettek becsült számát. Amennyiben lehetséges, nyújtsanak információt a különböző típusú kedvezményezettek számáról, az érintett régiók szerinti bontásban (pl. az A régióban 10 nagyvállalkozás, 15 kkv és 20 mikrovállalkozás).

Amennyiben a bejelentés időpontjában nem áll rendelkezésre a kedvezményezettek kimerítő listája, vagy a számuk jelentősen változik, az értesítésben meghatározott időn belül, legkésőbb az éves jelentés benyújtásának idején átfogó listát kell benyújtani a Bizottság részére.

3.4. *A program ágazati hatálya*

Kérjük, egyértelműen jelezzék, mely ágazatokra vonatkozik a program (minden gazdasági ágazatban tevékenykedő vállalkozások, egyes ágazatokra való korlátozás, egyes ágazatok kizárása?).

Kérjük, jelezzék, hogy a halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozásokra és a Szerződés I. mellékletének hatálya alá tartozó mezőgazdasági termékek termelése, feldolgozása és forgalmazása terén tevékeny vállalkozásokra vonatkozó külön szabályok tekintetében az adott program vonatkozik-e ezekre az ágazatokra, vagy jelentettek-e be a Bizottságnak ezeknek az ágazatoknak egyikére vagy mindkettőre vonatkozóan külön programot, illetve tervezik-e ezt a jövőben?

Amennyiben egyes ágazatokat kizártak, tervezik-e ágazati program elfogadását?

4. A bejelentésre vonatkozó haladék és az időtartam

A kár és a természeti csapás között okozati összefüggésnek kell lennie. Ezt könnyebb akkor igazolni, ha a támogatást a természeti csapás bekövetkeztét követő „ésszerű” időszak elteltével jelentik be⁸.

Kérjük, gondoskodjanak felfüggesztési záradékról, amely egyértelműen kijelenti, hogy csak azt követően nyújtható támogatás, miután a Bizottság jóváhagyta a bejelentett programot.

Meddig kérelmezhetik a kedvezményezettek az adott természeti csapás által okozott kár kompenzációját?

Meddig nyújtható támogatás a bejelentett program alapján? Ezzel kapcsolatban felhívjuk figyelmüket arra, hogy a Bizottság csak korlátozott időtartamú programokat engedélyez⁹.

Meddig fizethető ki a kedvezményezettek részére a bejelentett program alapján támogatás?¹⁰

5. Költségvetés és finanszírozás

Egyértelműen adják meg a program teljes becsült költségvetését, és adjanak meg – amennyiben az időtartam meghaladja az egy évet – évenkénti, és – amennyiben a kifizetésre részletekben kerül sor – részletenkénti becsült bontást is.

Amennyiben a kár igazolásának időszakában még nincs pontosan meghatározva a költségvetés, ésszerű időn belül mielőbb, de legkésőbb az éves jelentés benyújtásának idején be kell nyújtani a rendelkezésre álló adatokat.

Ismertessék a támogatás finanszírozását. Amennyiben a támogatást nem az állam/régió/önkormányzat általános költségvetéséből finanszírozzák, ismertessék a finanszírozás módját.

Részesül-e a program társfinanszírozásban a strukturális alapokból/ a Kohéziós Alapból?

Amennyiben igen, erősítsék meg, hogy tiszteletben tartják az ezekre az alapokra vonatkozó szabályokat, és különösen az 1083/2006/EK tanácsi rendelet (a strukturális alapokról szóló általános rendelet) rendelkezéseit.

Részesül-e a program társfinanszírozásban az Európai Unió Szolidaritási Alapjából (EUSZA)?

Amennyiben igen, erősítsék meg, hogy tiszteletben tartják az alapra vonatkozó szabályokat, különösen az EUSZA-t létrehozó 2012/2002/EK tanácsi rendelet¹¹ rendelkezéseit, valamint az

⁸ Pl. a mezőgazdasági ágazatnak nyújtott támogatás esetében – meghatározott indokoltság hiányában – a Bizottság nem hagyja jóvá az esemény bekövetkezése után több mint három évvel benyújtott, támogatásra irányuló javaslatokat (Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások, 2007–2013, 119. pont); a halászati és akvakultúra-ágazat esetében a támogatási intézkedéseket azon eseménytől számított egy éven belül kell a Bizottságnak bejelenteni, amelyre az intézkedés vonatkozik (Iránymutatás a halászati és akvakultúra-ágazat számára nyújtott állami támogatások vizsgálatához, 4.4. pont).

⁹ A feldolgozóipar és más ágazatok esetében legfeljebb hat év (vö. az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK rendelet 4.2. cikkének b) pontjával (HL L 140., 2004.4.30., a módosítás szerint); valamint az ezen rendelethez csatolt általános bejelentési űrlap I. részének 7.2. pontjával); a mezőgazdasági ágazatban legfeljebb hét év (Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások 2007–2013 VIII.B. szakaszával összhangban).

¹⁰ Pl. a mezőgazdasági ágazatnak nyújtott támogatás esetében – meghatározott indokoltság hiányában – a Bizottság nem hagyja jóvá a támogatásra irányuló javaslatok kifizetését az esemény bekövetkezése után több mint négy évvel (Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások, 2007–2013, V.B1. pont).

¹¹ Lásd az 5. lábjegyzetet.

adott természeti csapás tekintetében az EUSZA támogatását biztosító határozatban meghatározott rendelkezéseket.

6. Elszámolható költségek

6.1. A fedezett kártípus

A kár és a természeti csapás között okozati összefüggésnek kell lennie. Hogyan bizonyosodnak meg arról, hogy a kárt kizárólag a természeti csapás okozta? Kérjük, küldjenek be minden lényeges dokumentumot, különösen az esetleges hivatalos jelentéseket.

Kérjük, világosan határozzák meg a fedezett kártípust. Példák: gépi berendezésekben és felszerelésekben okozott kár, épületekben okozott kár (különítsék el a kereskedelmi és lakóingatlanokat), infrastruktúrában okozott kár, járművekben okozott kár (regisztrált ingóság), nem regisztrált ingóságokban okozott kár (pl. bútor), készletekben, lezáratlan termelési folyamatban, termékekben és árukban okozott kár, jövedelemkiesésből származó kár, üzleti tevékenység felfüggesztéséből származó kár stb.

Vannak-e olyan kártípusok, amelyeket kifejezetten kizárnak?

6.2. A kár meghatározásához használt számítási módszer

Kérjük, minden egyes kártípus esetében ismertessék a részletes módszertant.

Példák:

- gépi berendezésekben és felszerelésekben okozott kár esetében: a beszerzési ár módosításán alapuló módszer
- a készletekben, kész termékekben stb. okozott kár esetében: a kár időpontjában való meglétüket igazoló számviteli dokumentumok
- Bevételekiesésből származó kár esetében: kamatfizetés és adózás előtti, értékcsökkenés és bérköltségek levonása nélküli átlagos jövedelem, eredménykimutatások alapján, megszorozva a tevékenység felfüggesztése napjainak számával

Kérjük, jelezzék, hogyan bizonyosodnak meg a kárról az egyes kedvezményezettek esetében (független szakértő, bizonyos összeghatárig önbevallás a kárról stb.).

Figyelembe veszik-e az anyagi javak értékcsökkenését a kár és az elszámolható költségek értékelésekor?

Amennyiben a kár nem hozható helyre, ismertessék, milyen feltételekkel fedezhető a program keretében a pótlás (új felszerelés vásárlása, új infrastruktúra és épületek létrehozása stb.).

Vannak-e korlátozó feltételek (pl. a kár minimális és maximális összege, kedvezményezettenként csak egy kártípus fedezhető, bizonyos kártípusok együttes alkalmazása nem engedélyezett stb.)?

Hogyan zárják ki a túlkompenzációt? Kérjük, fejtse ki részletesen, milyen mechanizmus garantálja, hogy a fedezett összeg nem haladja meg a közvetlenül a természeti csapás által okozott kár 100%-át (pl. a biztosító általi kifizetések levonása).

7. A támogatás formája és a támogatás összege

Kérjük, jelezzék, milyen formában biztosítják a kedvezményezettek számára a támogatást. Példák: közvetlen támogatás, visszatérítendő támogatás, kedvezményes kölcsön (a kölcsön biztosítékára vonatkozó részletekkel együtt), kamattámogatás, adókedvezmény (pontosítsák: adócsökkentés, adóalap-mérséklés, adókulcs csökkentés, adóhalasztás, egyéb), a

társadalombiztosítási járulék csökkentése (vagy járulékfizetési haladék), adósságleírásra vonatkozó kezességvállalás (ideértve egyebek között a kezességvállalással fedezett hitelekre vagy egyéb pénzügyi tranzakcióra, az igényelt biztosítéokra és a fizetendő kezességvállalási díjra vonatkozó információkat).

A támogatásnyújtás nem átlátható formái esetén (a közvetlen támogatástól eltérő esetekben) jelezzék, hogyan számítják ki a bruttó támogatástartalmat (GGE).

Részletezzék az egyes támogatási eszközök szabályait és alkalmazási feltételeit, beleértve különösen a támogatási intenzitást, annak adózás szempontjából történő kezelését és azt, hogy a támogatást automatikusan nyújtják-e, amint meghatározott objektív feltételek teljesülnek (ha igen, kérjük e feltételek megemlítését), illetve, hogy van-e az odaítélő hatóságoknak mérlegelési lehetősége.

Lehetővé teszi-e a program a különböző támogatási formák közötti választást, illetve ezek kombinációját (meghatározott feltételek mellett vagy anélkül)? Kérjük, fejtse ki ennek módját.

Meghatároz-e a program maximális támogatási összeget kedvezményezettenként?

8. A támogatás intenzitása és halmozása

A támogatás intenzitását százalékban kell kifejezni (támogatási összeg osztva az elszámolható költségekkel). Kérjük, fejtse ki a támogatásintenzitás esetleges differenciálását (pl. biztosított és nem biztosított ingatlan, az elszámolható költségek különböző típusai, különböző támogatástípusok, különböző kártípusok, a kedvezményezettek különböző típusa stb. esetében).

Halmozható-e a támogatás a más, helyi, regionális, nemzeti vagy közösségi támogatási programokból származó támogatással ugyanazon elszámolható költségek fedezésére ugyanazon cél/eltérő célok esetén? A csekély összegű támogatással? A biztosító általi kifizetésekkel? Más forrásból származó finanszírozással?

Kérjük, fejtse ki világosan, miképpen halmozható a bejelentett program alapján nyújtani kívánt támogatás és az egyéb forrásból kapott egy támogatás vagy kompenzáció?

A kompenzációt az egyedi kedvezményezett szintjén kell számolni. A teljes kompenzáció – beleértve a program keretében nyújtott támogatást, a biztosító általi kifizetéseket és egyéb támogatást – nem haladhatja meg a természeti csapás által okozott kár költségének 100%-át.

9. A támogatást nyújtó hatóság és a program igazgatása

Kérjük, nevezze meg a támogatást nyújtó hatóságot (amely a támogatás formájától függően eltérő lehet).

Kérjük, adják meg a program igazgatásáért felelős szinteket/hatóságokat.

Léteznek-e külön a program igazgatására létrehozott szervek (pl. regionális bizottságok stb.)? Amennyiben igen, fejtse ki összetételüket, megbízatásukat, hatáskörüket stb.

Kérjük, fejtse ki a támogatási kérelmekre vonatkozó alapkövetelményeket (a kérelmek benyújtásának határideje, külön űrlapok stb.)

Milyen bizonyítékokkal kell szolgálnia a kedvezményezetteknek (számlák, építésfelügyeleti jelentések, anyagrendelés stb.)? Ki végzi a bizonyítékok gyűjtését és értékelését (független szakértők, speciális bizottságok, bizonyos összeghatárig önbevallás a kárról stb.)?

Kérjük, nevezzék meg a kifizetésekért felelős hatóságokat. Amennyiben egynél több hatóság felelős, fejtsék ki az ezek közti kapcsolatot, és különösen azt, hogy miképpen biztosítják valamennyi kifizetés azonosítását és azt, hogy halmozás nem vezet túlkompenzációhoz.

II. RÉSZ – A természeti csapások egyes típusaira vonatkozó előzetes programok bejelentése

A tagállamok az egy vagy több meghatározott természeti csapás jövőbeli előfordulása által okozott károk helyrehozatalára irányuló támogatásra vonatkozóan általános keretet jelenthetnek be, ilyenkor nincs szükség arra, hogy az egyes előfordulások esetén nyújtott támogatásról külön bejelentést tegyenek. Ilyen előzetes programokat olyan természeti csapások esetében lehet kialakítani, amelyekre megszilárdult korábbi bizottsági gyakorlat vonatkozik (pl. földrengések, lavinák, fölcsumzamlások és árvizek). A programoknak utólagos jelentéstételi kötelezettséget kell tartalmazniuk, amelynek értelmében a tagállam köteles tájékoztatni a Bizottságot arról, hogy adott esetben pontosan hogyan alkalmazták a programot.

Az alábbiakban felsorolunk több olyan elemet, amely az eddigi bizottsági gyakorlatban előfordul, és amelyeket kívánatos megadni az előzetes bejelentésekben. Indikatív felsorolásról van szó, amelyet az egyes programok sajátosságaihoz lehet igazítani.

1. Ténybeli háttér

1.1. Az esemény(ek) típusa

Kérjük, pontosítsák, milyen típusú természeti csapás(ok)ra vonatkozik a bejelentett program.

1.2. A „természeti csapás” tagállami minősítése

Kérjük, ismertessék, milyen formális kritériumok alapján minősül egy esemény természeti csapásnak (nemzeti rendszerek, a „jelentős természeti katasztrófa” a 2012/2002/EK tanácsi rendelet¹² 2. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalom meghatározásának való megfelelés, egyéb).

Kérjük, fejtsék ki, milyen döntéshozatali szintek érintettek (pl. elnöki rendelet, miniszteri határozat, regionális vagy helyi hatóságok határozata).

Kérjük, jelezzék, milyen meteorológiai adatokat vagy jelentéseket vesznek figyelembe (pl. mm/m² csapadékmennyiség, grafikonok, fotók stb.). Ezeknek az adatoknak lehetőleg a nemzeti meteorológiai szolgálattól vagy más elismert illetékes szervtől kell származniuk.

Amennyiben fokozati skálát alkalmazó rendszert alkalmaznak a természeti csapások súlyosságának minősítéséhez, azt lássák el magyarázattal, és adják meg az értékeléshez használt objektív kritériumokat.

1.3. A program területi hatálya

Kérjük, határozzák meg egyértelműen a program területi hatályát (nemzeti, regionális?). Hogyan és mi alapján határozták meg a területi hatályt?

¹² Lásd az 5. lábjegyzetet.

2. Jogonalap

2.1. Általános jogonalap

Kérjük, jelezzék, ha van általános jogonalap, azaz általános jogszabály a természeti csapások esetén való beavatkozásról. Nyújtsák be a vonatkozó dokumentumok másolatát.

2.2. Speciális jogonalap

Kérjük, jelezzék, ha van speciális jogonalap, pl. az általános jogszabályra vonatkozó végrehajtási rendelet, a kár kiszámítási módszerét meghatározó részletes dokumentum stb.

Kérjük, jelezzék, hogy a jogonalapot nemzeti vagy regionális szinten fogadták-e el. Nyújtsák be a vonatkozó dokumentumok másolatát.

3. Kedvezményezettek

3.1. A kedvezményezettek típusa

Amennyiben gazdasági tevékenységet nem végző személyek is jogosultak támogatásra a program alapján, egyértelműen különítsék el a rájuk vonatkozó feltételeket a vállalkozásokra vagy a gazdasági tevékenységet végző személyekre vonatkozó feltételektől. A magánszemélyeknek (pl. az evakuált családoknak) nyújtott támogatás – amennyiben nincs gazdasági tevékenységgel kapcsolatos elem – nem minősül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak.

Az intézkedés alkalmazható-e nagyvállalatokra? Kkv-kra? Mikroállalkozásokra?

Vonatkoznak-e speciális feltételek a kkv-kra vagy a kedvezményezettek egyéb típusaira?

3.2. A kedvezményezettek kiválasztása

Hogyan választják ki a kedvezményezetteket (pl. meghatározott idővel a természeti csapás bekövetkezte után benyújtandó, támogatás iránti kérelem alapján)?

Ha nem elegendő a költségvetés, hogyan választják ki a kedvezményezetteket?

3.3. A kedvezményezettek száma

Amennyiben lehetséges, jelezzék a kedvezményezettek becsült számát.

3.4. A program ágazati hatálya

Kérjük, egyértelműen jelezzék, mely ágazatokra vonatkozik a program (minden gazdasági ágazatban tevékenykedő vállalkozások, egyes ágazatokra való korlátozás, egyes ágazatok kizárása?).

Kérjük, jelezzék, hogy a halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozásokra és a Szerződés I. mellékletének hatálya alá tartozó mezőgazdasági termékek termelése, feldolgozása és forgalmazása terén tevékeny vállalkozásokra vonatkozó külön szabályok tekintetében az adott program vonatkozik-e ezekre az ágazatokra, vagy jelentettek-e be a Bizottságnak ezeknek az ágazatoknak egyikére vagy mindkettőre vonatkozóan külön programot, illetve tervezik-e ezt a jövőben?

Amennyiben egyes ágazatokat kizártak, tervezik-e ágazati program elfogadását?

4. Időtartam

A kár és a természeti csapás között okozati összefüggésnek kell lennie. Ezt könnyebb akkor igazolni, ha a támogatást a természeti csapás bekövetkeztét követő „ésszerű” időszak elteltével jelentik be¹³.

Meddig kérelmezhetik a kedvezményezettek az adott természeti csapás által okozott kár kompenzációját?

Meddig nyújtható támogatás a bejelentett program alapján? Ezzel kapcsolatban felhívjuk figyelmüket arra, hogy a Bizottság csak korlátozott időtartamú programokat engedélyez¹⁴.

Meddig fizethető ki a kedvezményezettek részére a bejelentett program alapján támogatás?¹⁵

5. Költségvetés és finanszírozás

Amennyiben lehetséges, adják meg az előirányzott teljes költségvetés indikatív felső határát, a kedvezményezettek típusa, a kár típusa és támogatási eszköz szerinti bontásban is.

Meghatározták-e az egy kedvezményezettnek juttatható támogatás maximális összegét?

Valamennyi kérelmet benyújtó kezdeményezett számára garantálják-e a kifizetéseket? Amennyiben nem, milyen kritériumok alapján nyújtanak támogatást abban az esetben, ha a költségvetés nem elegendő valamennyi kérelem teljesítéséhez: beérkezési sorrend szerint; az új kérelmezők támogatásának lehetővé tétele érdekében valamennyi kedvezményezett esetében arányosan csökkentik a támogatást; vagy más megoldást alkalmaznak?

Ismertessék a támogatás finanszírozását. Amennyiben a támogatást nem az állam/régió/önkormányzat általános költségvetéséből finanszírozzák, ismertessék a finanszírozás módját.

Részesül-e a program társfinanszírozásban a strukturális alapokból/a Kohéziós Alapból?

Amennyiben igen, erősítsék meg, hogy tiszteletben tartják az ezekre az alapokra vonatkozó szabályokat, és különösen az 1083/2006/EK tanácsi rendelet (a strukturális alapokról szóló általános rendelet) rendelkezéseit.

Részesül-e a program társfinanszírozásban az Európai Unió Szolidaritási Alapból (EUSZA)?

Amennyiben igen, erősítsék meg, hogy tiszteletben tartják az alapra vonatkozó szabályokat, különösen az EUSZA-t létrehozó 2012/2002/EK tanácsi rendelet¹⁶ rendelkezéseit, valamint az

¹³ Pl. a mezőgazdasági ágazatnak nyújtott támogatás esetében – meghatározott indokoltság hiányában – a Bizottság nem hagyja jóvá a az esemény bekövetkezése után több mint három évvel benyújtott, támogatásra irányuló javaslatokat (Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások, 2007–2013, 119. pont); a halászati és akvakultúra-ágazat esetében a támogatási intézkedéseket azon eseménytől számított egy éven belül kell a Bizottságnak bejelenteni, amelyre az intézkedés vonatkozik (Iránymutatás a halászati és akvakultúra-ágazat számára nyújtott állami támogatások vizsgálatához, 4.4. pont).

¹⁴ A feldolgozóipar és más ágazatok esetében legfeljebb hat év (vö. az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK rendelet 4.2 cikkének b) pontjával (HL L 140., 2004.4.30., a módosítás szerint); valamint az ezen rendelethez csatolt általános bejelentési űrlap I. részének 7.2. pontjával); a mezőgazdasági ágazatban legfeljebb hét év (Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások 2007–2013 VIII.B. szakaszával összhangban).

¹⁵ Pl. a mezőgazdasági ágazatnak nyújtott támogatás esetében – meghatározott indokoltság hiányában – a Bizottság nem hagyja jóvá a támogatásra irányuló javaslatok kifizetését az esemény bekövetkezése után több mint négy évvel (Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások, 2007–2013, V.B1. pont).

¹⁶ Lásd az 5. lábjegyzetet.

adott természeti csapás tekintetében az EUSZA támogatását biztosító határozatban meghatározott rendelkezéseket.

6. Elszámolható költségek

6.1. A fedezett kártípus

A kár és a természeti csapás között okozati összefüggésnek kell lennie. Hogyan bizonyosodnak meg arról, hogy a kárt kizárólag a természeti csapás okozta? Kérjük, küldjenek be minden lényeges dokumentumot, különösen az esetleges hivatalos jelentéseket.

Kérjük, világosan határozzák meg a bejelentett program által fedezett kártípust. Példák: gépi berendezésekben és felszerelésekben okozott kár, épületekben okozott kár (különítsék el a kereskedelmi és lakóingatlanokat), infrastruktúrában okozott kár, járművekben okozott kár (regisztrált ingóság), nem regisztrált ingóságokban okozott kár (pl. bútor), készletekben, lezáratlan termelési folyamatban, termékekben és árukban okozott kár, jövedelemkiesésből származó kár, üzleti tevékenység felfüggesztéséből származó kár stb.

Van-e olyan kártípus, amelyet kifejezetten kizárnak?

6.2. A kár meghatározásához használt számítási módszer

Kérjük, minden egyes kártípus esetében ismertessék a részletes módszertant.

Példák:

- gépi berendezésekben és felszerelésekben okozott kár esetében: a beszerzési ár módosításán alapuló módszer;
- a készletekben, kész termékekben stb. okozott kár esetében: a kár időpontjában való meglétüket igazoló számviteli dokumentumok;
- bevételkiesésből származó kár esetében: kamatfizetés és adózás előtti, értékcsökkenés és bérköltségek levonása nélküli átlagos jövedelem, eredménykimutatások alapján, megszorozva a tevékenység felfüggesztése napjainak számával.

Kérjük, jelezzék, hogyan bizonyosodnak meg a kárról az egyes kedvezményezettek esetében (független szakértő, bizonyos összeghatárig önbevallás a kárról stb.).

Figyelembe veszik-e az anyagi javak értékcsökkenését a kár és az elszámolható költségek értékelésekor?

Amennyiben a kár nem hozható helyre, ismertessék, milyen feltételekkel fedezhető a program keretében a pótlás (új felszerelés vásárlása, új infrastruktúra és épületek létrehozása stb.).

Vannak-e korlátozó feltételek (pl. a kár minimális és maximális összege, kedvezményezettenként csak egy kártípus fedezhető, bizonyos kártípusok együttes alkalmazása nem engedélyezett stb.)?

Hogyan zárják ki a túlkompenzációt? Kérjük, fejtse ki részletesen, milyen mechanizmus garantálja, hogy a fedezett összeg nem haladja meg a közvetlenül a természeti csapás által okozott kár 100%-át (pl. a biztosító általi kifizetések levonása).

7. A támogatás formája és a támogatás összege

Kérjük, jelezzék, milyen formában biztosítják a kedvezményezettek számára a támogatást. Példák: közvetlen támogatás, visszatérítendő támogatás, kedvezményes kölcsön (a kölcsön biztosítékára vonatkozó részletekkel együtt), kamattámogatás, adókedvezmény (pontosítsák: adócsökkentés, adóalap-mérséklés, adókulcs csökkentés, adóhalasztás, egyéb), a

társadalombiztosítási járulék csökkentése (vagy járulékfizetési haladék), adósságleírásra vonatkozó kezességvállalás (ideértve egyebek között a kezességvállalással fedezett hitelekre vagy egyéb pénzügyi tranzakcióra, az igényelt biztosítéokra és a fizetendő kezességvállalási díjra vonatkozó információkat).

A támogatásnyújtás nem átlátható formái esetén (a közvetlen támogatástól eltérő esetekben) jelezzék, hogyan számítják ki a bruttó támogatástartalmat (GGE).

Részletezzék az egyes támogatási eszközök szabályait és alkalmazási feltételeit, beleértve különösen a támogatási intenzitást, annak adózás szempontjából történő kezelését és azt, hogy a támogatást automatikusan nyújtják-e, amint meghatározott objektív feltételek teljesülnek (ha igen, kérjük e feltételek megemlítését), illetve, hogy van-e az odaítélő hatóságoknak mérlegelési lehetősége.

Lehetővé teszi-e a program a különböző támogatási formák közötti választást, illetve ezek kombinációját (meghatározott feltételek mellett vagy anélkül)? Kérjük, fejtse ki ennek módját.

Meghatároz-e a program maximális támogatási összeget kedvezményezettneként?

8. A támogatás intenzitása és halmozása

A támogatás intenzitását százalékban kell kifejezni (támogatási összeg osztva az elszámolható költségekkel). Kérjük, fejtse ki a támogatásintenzitás esetleges differenciálását (pl. biztosított és nem biztosított ingatlan, az elszámolható költségek különböző típusai, különböző támogatástípusok, különböző kártípusok, a kedvezményezettek különböző típusa stb. esetében).

Halmozható-e a támogatás a más, helyi, regionális, nemzeti vagy közösségi támogatási programokból származó támogatással ugyanazon elszámolható költségek fedezésére ugyanazon cél/eltérő célok esetén? A csekély összegű támogatással? A biztosító általi kifizetésekkel? Más forrásból származó finanszírozással?

Kérjük, fejtse ki világosan, miképpen halmozható a bejelentett program alapján nyújtani kívánt támogatás és az egyéb forrásból kapott egy támogatás vagy kompenzáció.

A kompenzációt az egyedi kedvezményezett szintjén kell számolni. A teljes kompenzáció – beleértve a program keretében nyújtott támogatást, a biztosító általi kifizetéseket és egyéb támogatást – nem haladhatja meg a természeti csapás által okozott kár költségének 100%-át.

9. A támogatást nyújtó hatóság és a program igazgatása

Kérjük, nevezze meg a támogatást nyújtó hatóságot (amely a támogatás formájától függően eltérő lehet).

Adják meg a program igazgatásáért felelős szinteket/hatóságokat.

Léteznek-e külön a program igazgatására létrehozott szervek (pl. regionális bizottságok stb.)? Amennyiben igen, fejtse ki összetételüket, megbízatásukat, hatáskörüket stb.

Kérjük, fejtse ki a támogatási kérelmekre vonatkozó alapkövetelményeket.

Milyen bizonyítékokkal kell szolgálnia a kedvezményezetteknek (számlák, építésfelügyeleti jelentések, anyagrendelés stb.)? Ki végzi a bizonyítékok gyűjtését és értékelését (független szakértők, speciális bizottságok, bizonyos összeghatárig önbevallás a kárról stb.)?

Kérjük, nevezze meg a kifizetésekért felelős hatóságot. Amennyiben egynél több hatóság felelős, fejtse ki az ezek közti kapcsolatot, és különösen azt, hogy miképpen biztosítják valamennyi kifizetés azonosítását és azt, hogy halmozás nem vezet túlkompensációhoz.

10. Eseményhez kapcsolódó utólagos jelentéstétel

Kérjük, részletezzék, milyen módon nyújt majd a tagállam utólagos jelentéstételi adatokat a Bizottság számára egy adott természeti csapás előfordulása után, továbbá ismertessék a jelentéstétel előirányzott ütemezését (pl. az adott csapásra vonatkozó ténybeli tájékoztatás, a kedvezményezettekre vonatkozó részletesebb információk, a kár szintje és a tervezett támogatás).

III. RÉSZ – Eseményhez kapcsolódó utólagos jelentéstétel az előzetes program alapján nyújtott támogatás ellenőrzése céljából

Az ellenőrzőlista ezen része arra vonatkozik, hogy milyen információkat kell benyújtani a Bizottságnak a meglévő előzetes program alapján egy adott természeti csapás esetén nyújtott támogatásra vonatkozó, eseményhez kapcsolódó utólagos jelentéstételkor¹⁷. A tagállamoknak érvekkkel kell alátámasztaniuk, hogy az esemény az előzetes programban meghatározott típusú természeti csapásnak minősül.

A támogatás azonnal jogszerűen odaitélhető és folyósítható, mivel a Bizottság az előzetes program elfogadásával már jóváhagyta az intézkedést. Amennyiben (az ellenőrzőlista III. része szerinti és a 794/2004/EK bizottsági rendelet 3. melléklete szerinti) jelentéstételből vagy egyéb információforrásokból az derül ki, hogy az előzetes program feltételeit nem tartották be, és a támogatást jogellenesen nyújtották, a Bizottság késedelem nélkül megvizsgálja az ilyen információkat az esetleges visszatérítés céljából, az eljárási rendelet¹⁸ 10–16. cikke szerint.

1. Ténybeli háttér

1.1. Az esemény típusa

Kérjük, pontosítsák az adott természeti csapást. Eseménysorozat esetén világosan fejtsek ki a közöttük levő kapcsolatot (pl. szélsőséges mennyiségű csapadék következtében megemelkedett a folyóvízszint, ez áradásokhoz vezetett, az áradások pedig földcsuszamlásokhoz stb.).

Mikor következett be a természeti csapás?

1.2. A program területi hatálya

Kérjük, határozzák meg egyértelműen a program területi hatályát (nemzeti, regionális). Hogyan és mi alapján határozták meg a területi hatályt?

Nyújtsanak be részletes listát az érintett régiókról vagy településekről, lehetőleg a regionális támogatási térképek osztályozását alkalmazva (NUTS II, NUTS III).

Különösen hasznosak a következő információk: az érintett lakosság (az érintett ország teljes lakosságának és az érintett terület lakosságának százalékában is kifejezve), az érintett régió(k)

¹⁷ E jelentéstételi rendelkezések elkülönülnek a 794/2004/EK bizottsági rendeletben előírt általános jelentéstételi kötelezettségektől, mivel céljuk eltérő (azaz az előzetes programnak való megfelelés biztosítása, nem pedig a kiadásokra vonatkozó éves jelentéstétel).

¹⁸ A Tanács 1999. március 22-i 659/1999/EK rendelete az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 83., 1999.3.27., 1. o.).

gazdasági súlya a nemzeti GDP tekintetében, az érintett régiók elhelyezkedését bemutató térképek.

Több országot érint-e a természeti csapás (a szomszédos országok is természeti csapásnak minősítették)?

1.3. A kár mértéke

Kérjük, adják meg a természeti csapás által okozott kár mértékét. Hogyan és mi alapján határozták meg ezt a mértéket?

2. Jogonalap

Kérjük, jelezzék, hogy az előzetes program bejelentésekor megadott jogonalapon túl fogadtak-e el bármiféle további jogonalapot. Kérjük, fejtsék ki az előzetes programmal való kapcsolatot és az attól való eltéréseket.

3. Kedvezményezettek

Kérjük, jelezzék, ha az előzetes program bejelentésében említettekhez képest bármiféle kiegészítésre vagy módosításra került sor a kedvezményezettek vonatkozó feltételek tekintetében.

Kérjük, nyújtsanak információt a különböző típusú kedvezményezettek számáról, az érintett régiók szerinti bontásban (pl. az A régióban 10 nagyvállalkozás, 15 kkv és 20 mikrovállalkozás), vagy mellékeljék a támogatásban részesülő kedvezményezettek kimerítő listáját.

4. Időtartam

Meddig kérelmezhetik a kedvezményezettek az adott természeti csapás által okozott kár kompenzációját?

Meddig fizethető ki a kedvezményezetteknek az adott természeti csapás által okozott kár kompenzációja céljából nyújtott támogatás?

Amennyiben a támogatást részösszegekben fogják folyósítani, adják meg a részösszegekenkénti ütemezést és költségvetést.

5. Költségvetés és finanszírozás

Egyértelműen adják meg a jelentés tárgyát képező adott természeti csapás által okozott kár kompenzációjára elkülönített teljes költségvetést.
